

Yapım işinde; imalatların yapılmadığı halde yapılmış gibi gösterilerek yükleniciye ödeme yapılmasına ilişkin tazmin hükmü hakkında “sorumluluk itirazının reddine” karar verilmesi (Kamu zararının hakedişten kesilmek suretiyle tahsil edildiğinin bildirilmesiyle beraber);

Temyiz Kurulu, 39560/44087, T. 14.2.2018

Yapım işinde; imalatların yapılmadığı halde yapılmış gibi gösterilerek yükleniciye ödeme yapılmasına ilişkin tazmin hükmü hakkında “sorumluluk itirazının reddine” karar verilmesi (Kamu zararının hakedişten kesilmek suretiyle tahsil edildiğinin bildirilmesiyle beraber);

195 sayılı İlamın 6. maddesiyle; ... yüklemde bulunan ... keşif bedelli, “...” işinde 19.055/A6 ile 19.055/C2A pozlu imalatların yapılmadığı halde yapılmış gibi gösterilerek yükleniciye ödeme yapıldığı gerekçesiyle ... TL'nin tazminine ilişkin hüküm tesis edilmiştir.

Sorumlu (Harcama Yetkilisi sıfatıyla karar düzeltilmesi talep eden Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanı ...), temyiz dilekçesinde özetle; ilama konu olan ihale bünyesinde hem makine-kontrol mühendisi hem de harcama yetkilisi sıfatıyla görev yaptığını, gerek makine mühendisi olması, gerekse harcama yetkilisi olması nedeniyle inşaat kaleminde yapılan hatalı ödemeyi tespit edebilmesinin/farketmesinin mümkün olmadığını, yine işin yapı denetim heyeti olan inşaat mühendisleri kendi hatalarını görmeselerdi hiç bir şekilde böyle bir hatanın varlığından haberdar olunamayacağını, söz konusu işin projesine uygun gerçekleştirilmesini, metrajının yapılmasını ve hakediş içerisinde ödenmesini temin amacı ile yapı denetim heyeti görevlendirildiğini, anılan inşaat bünyesinde ağırlıklı inşaat grubundan teşkil edilen ve Yüksek Mimar ..., İnşaat Mühendisi ... ve İnşaat Teknikeri ...'ndan oluşan inşaat grubu yapı denetim heyetinin uzmanlık alanının inşaat imalatları olduğunu, Yapım İşleri Genel Teknik Şartnamesinin 15 inci ve 16 ncı maddelerine uygun olarak görevlendirilmiş olan yapı denetim heyetinin gerçekleştirdiği imalat ve hakedişlerin ödeme emirleri belgelerini hazırlayıp ilgili bütçe tertibinden ödenmesi görevini yerine getirdiğini, inşaat imalatlarının yapımı, gerçekleşmesi ve hakedişte ödenmesinin tamamen inşaat mühendislerinin yetki ve sorumluluğunda olduğunu, gerçekleştirme görevlisi olarak tüm inşaat imalatlarının proje ve ihale şartnamelerine uygun gerçekleştirilmesini temin amacıyla inşaat mühendisi ve yüksek mimar yapı denetim heyeti üyeleri olarak görevlendirerek onların yaptığı hakedişlerin yukarıda açıklanan kanun hükümlerince işlemlerini tamamlama görevlerini yerine getirmiş bulunduğunu, Sayıştay Genel Kurulunun vermiş olduğu 14.06.2007 tarih ve 5189/1 numaralı Karara göre; bütçeden yapılacak harcamalarda sürecin, harcama talimatı ile başlamakta ve ödeme emri belgesi uyarınca hak sahibine ödeme yapılması ile son bulmakta olduğunu, 5018 sayılı Kanunda, giderin yapılmasından ödeme aşamasına kadar tüm işlemlerin harcama yetkilisinin

gözetim ve denetimi altında, onun emir ve talimatı ile yürütülmesi öngörüldüğünden, sorumluluk konusunda da harcama yetkilisinin ön plana çıkmakta olduğunu, bu nedenle harcama sürecindeki bütün belgelerin doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan sorumlu tutulması gereken kişinin harcama yetkilisi olduğunu, bütçeden yapılacak olan bir harcama sürecinde ödeme emri belgesine eklenmesi gereken taahhüt ve tahakkuk işlemlerine ilişkin fatura, beyanname, tutanak gibi gerçekleştirme belgelerini düzenleyen veya bu belgeleri kabul eden gerçekleştirme görevlilerin sadece bu görevleriyle ilgili olarak yapmaları gereken iş ve işlemlerle sınırlı olarak sorumlu tutulması gerekirken; harcama birimlerinde süreç kontrolü yapılarak her bir işlemin daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde tasarlanıp uygulanacağını, mali işlemlerin yürütülmesinde görev alanların, yapacakları işlemde önceki işlemleri de kontrol edecekleri gerekçesi ile ödeme emri belgesini düzenleyen gerçekleştirme görevlisinin harcama sürecindeki diğer belgelerin teknik hatalarından sorumlu tutulmaması gerektiğini, 5018 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde de hüküm altına alındığı üzere harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden yani ödeme emri belgesi ile birlikte harcama sürecindeki diğer belgelerin doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan harcama yetkililerinin sorumlu olduğunu; bu nedenle; ödeme emri belgesini düzenleyen gerçekleştirme görevlilerinin sorumluluğunun gerçekleştirme belgelerinin ödeme emri belgesine doğru aktarılması ile sınırlı olması gerektiğinin düşünülmekte olduğunu, ödeme emri belgesine eklenmesi gereken taahhüt ve tahakkuk belgelerine ilişkin sorumluluğuna gelince; 5018 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi uyarınca bütçeden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanmış ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerektiğini, öte yandan anılan maddede; bir

mali işlemin gerçekleştirilmesinde görevli olanların sorumluluğunun belirlenmesinde, bu görevlilerin yetkili ve görevli olması ve yapılan giderin de bu görevlilerce düzenlenen belgeye dayanıyor olması hususlarına bakılması gerektiğini; yani mali işlemin gerçekleştirilmesinde, görevli olanların imzası olmadan ödeme belgesinin tamamlanmış sayılmaması gerektiğini; bu nedenle, ödeme emri belgesine eklenmesi gereken taahhüt ve tahakkuk işlemlerine ilişkin fatura, beyanname, tutanak gibi gerçekleştirme belgelerini düzenleyen veya bu belgeleri kabul eden gerçekleştirme görevlilerinin, bu görevleriyle ilgili olarak yapmaları gereken iş ve işlemlerle sınırlı olarak harcama yetkilisiyle birlikte sorumlu tutulmaları gerektiğine karar verilmesi gerektiğini, Sayıştay Genel Kurul Kararında belirtilen karar maddelerine uygun olarak kendisinin harcama yetkilisi sıfatıyla ödeme emri belgesi ve ekleri olan hakediş raporlarını herhangi bir maddi hata bulunmadan tanzim ettiğini, gerek hakediş gerekse ödeme emri belgelerinde herhangi bir kamu zararı veya usulsüzlük söz konusu olmadığını, ancak hakediş içerisinde bulunan poz hatasını veya hatalı ödemeyi tespit edebilmesinin mümkün olmadığını, burada aynı şekilde evraklarda herhangi bir usulsüzlük ve maddi hata bulunmadığından dolayı gerçekleştirme görevlisi olarak hatasının bulunmadığını ve tüm hatanın ve sorumluluğun yapı denetim heyetinde olduğunun tartışmasız ortada olduğunu, bu ihale bünyesinde görevli olan yapı denetim heyetinin kendi hatalarını gördüğünü ve hatalarını kesin hakedişte düzeltme yoluna gittiklerini, ancak önceki savunmasında da arz ettiği üzere hakediş henüz muhasebeleştirilmemiş olduğundan kamu zararının telafisinin gerçekleşmemiş olarak görüldüğünü, ayrıca kendi görevini yeni tayin edilen mühendisler devretmiş olması nedeniyle de gerek firmanın bu ihaleye ait kesin hakedişini muhasebeleştirme işlemlerinde, gerekse kamu zararını ilgili firma alacağından tahsil etme hususunda herhangi bir etkisinin kalmadığını, halbuki ihaleyi alan firmanın halen idarede yüklenici firma olarak hakediş yapmakta ve idareden alacaklı durumda olduğunu, henüz idarede alacağı

varken söz konusu kamu zararının yüklenici firma alacağından tahsil edilmesinin son derece kolay olmasına rağmen kendisi gibi yapılan hatada hiçbir kusuru olmayan memurdan tahsil etmeye karar verilmesinin adaletli olmadığını belirterek yukarda arz ve izah etmiş olduğu sebepten dolayı ilama itirazının kabulünü ve yargılamanın üzerinden kaldırılmasını istemiştir.

Bu itiraz üzerine Temyiz Kurulu, 01.02.2017 tarih ve 42690 tutanak (26820 ilam) sayılı İlamında (1. maddesinde) özetle; “sorumluluk itirazında bulunan harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlilerinin sorumluluğa dâhil edilmesinde mevzuata aykırılık bulunmadığından” hareketle SORUMLULUK İTİRAZINA İLİŞKİN TALEBİN REDDİNE (oy çokluğuyla) karar vermiştir.

Bu defa yukarıda adı geçen sorumlu (ve aynı ilam maddesi ile ilgili olarak Harcama Yetkilisi sıfatıyla sorumluluğuna hükmedilen ve 39394 sayılı karar düzeltilmesine ilişkin dosyası kendi gündem sırasında görüşülen ...), karar düzeltilmesi kanun yoluna başvurarak gönderdikleri dilekçelerde özetle; ilama ilişkin temyiz dilekçelerinde özetle; ilama konu olan ihale bünyesinde hem makine mühendisi olmaları hem de gerçekleştirme görevlisi ve harcama yetkilisi sıfatıyla görev yaptıklarını, inşaat kaleminde yapılan hatalı ödemeyi tespit edebilmelerinin/fark edebilmelerinin mümkün olmadığını, yine yapı denetim heyetinin kendi hatalarını göremeselerdi hiçbir suretle böyle hatanın varlığından haberdar olunamayacağını, söz konusu işin projesine uygun gerçekleştirilmesini, metrajının yapılmasını ve hakediş içerisinde ödenmesini temin amacıyla yapı denetim heyeti görevlendirildiğini ve hatalı ödemenin inşaat grubuna ait olduğunu, hatanın sorumluluğunun da inşaat grubuna ait olduğunu, kendilerinin ne makine mühendisi sıfatıyla

bilgilerinin olamayacağını, ne gerçekleştirme görevlisi, ne de harcama yetkilisi sıfatlarıyla da mümkün olamayacağını; bu husustaki görevlerinin ve etkilerinin tüm evrakların kanuna ve usulüne uygun tanzim olunması olduğunu ve de usulüne uygun gerçekleştirilip bütçe harcaması gerçekleştirildiğini; ayrıca; yapı denetim heyetinin kendi hatalarını kendilerinin gördüğünü, yüklenici firmanın halen taahhüdünün devam ettiğini, hatalarını kesin hakedişte yüklenici firmanın diğer alacaklarından düzeltme yoluna gittiğini, ancak kesin hakedişin henüz muhasebeleştirilmemiş olduğunu, bundan dolayı kamu zararının telafi edilmemiş olarak görüldüğünü, görevlerini başka mühendislere devrettiklerinden dolayı ihaleye esas kesin hakedişin ve telafi edilen kamu zararının muhasebeleştirilmesinde etkilerinin kalmadığını, kesin hakediş onaylandığı ve muhasebeleştirildiğinde Sayıştaya sunacaklarını arz ettiklerini, ... İhalesinde bulunan kamu zararının yukarıda arz ettikleri şekilde telafi edilerek onaya sunulmasına rağmen kendilerinden sonra göreve getirilen idarecilerin kötü niyetle davrandığını ve onaylamayı kasıtlı olarak geciktirdiklerini, bu idarecilerin tamamının 15 Temmuz 2016'dan sonra memuriyet görevinden uzaklaştırıldığını, bir kısmının da tutuklandığını, 15 Temmuzdan 2016'dan sonra kendilerinin tekrar aynı görevlerine gerçekleştirme görevlisi ve harcama yetkilisi olarak gelmeleriyle birlikte söz konusu ihaleye ait kesin hakedişin muhasebeleştirildiğini ve daha önce telafi edilmiş olan kamu zararı olarak görünen imalatın hakedişten çıkarıldığını, hatanın giderildiğini ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca onaylandığını, sonuç olarak, adı geçen ihalede inşaat kontrollerinin hatalı ödemelerinin hakedişten çıkarıldığını ve yerine yüklenici firmanın diğer alacaklarının dâhil edildiğini, böylece hatalı poz da ödenmemiş olduğundan kamu zararının da kalmadığını, yazı ekinde "...” işine ait onaylı kesin hakediş ve ödeme emri belgesinin iki takım halinde sunulduğunu, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından ödeme emri belgesinin bir nüshasının Sayıştaya sunulacağı düşüncesi ile kendilerinin ve diğer görevlilerin herhangi bir dilekçe vermediklerini, ancak Sayıştay

Başkanlığının Rektörlüklerine gönderdiği 13 Nisan 2017 tarihli yazı ile tarafımıza bildirilmediğini gördüklerini ve söz konusu muhasebeleşen kesin hakedişi dilekçeleri ekinde iki nüsha olarak sunmakta olduklarını, ortada kamu zararı kalmamış olduğundan yargılamanın üzerlerinden kaldırılmasını ve beraat edilmelerini arz etmişlerdir.

(Karar düzeltilmesine ilişkin) Başsavcılık mütalaasında özetle; karar düzeltilmesi dilekçesinde; Temyiz Kurulunca İlamın 6. maddesi ile ilgili olarak verilen karar üzerine; tazmine hükmedilen meblağa ilişkin gerekli düzeltmelerin yapıldığı, bu suretle bir kamu zararı kalmadığı belirtilerek Daire tarafından verilen kararın karar düzeltilmesi yoluyla kaldırılmasının talep edildiği ifade edildikten sonra; ortaya konulanların ilam hükmünün infazı mahiyetinde olup, verilen tazmin hükmünün ifası sonucunu ortaya çıkardığı gerekçesiyle karar düzeltilmesi talebinin reddine karar verilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra,

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

Sorumlu(lar) tarafından yapılan bildirim göre; söz konusu ihaleye ait (çeşitli sebeplerle muhasebeleştirilemeyen) kesin hakediş muhasebeleştirilmiş, muhasebe kaydı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca onaylanmış, böylece daha önce telafi edilmiş olan kamu zararı olarak görünen imalat hakedişten çıkarılmış (yerine yüklenici firmanın diğer alacakları dâhil edilmiş) ve sonuç itibarıyla, hatalı poz da ödenmemiş olduğundan kamu zararı da kalmamıştır.

Gerçekten de sorumlu(lar) tarafından bildirildiği gibi karar düzeltilmesi dilekçesi eki belgelerden; 26.08.2016 tarih ve 19702 yevmiye numaralı ödeme emri belgesine bağlanan söz konusu işe ilişkin kesin hakedişte (asıl) ilamda yapılmış gibi gösterildiği ifade edilen 19.055/A6 ile 19.055/C2A pozları yerine yapılan 19.055/C2 pozundan ... TL'lik bir kesinti yapıldığı anlaşılmaktadır.

Ancak, bu durum kamu zararının ortadan kalktığını göstermemektedir. Çünkü söz konusu kesintinin ne anlama geldiği ve (asıl) ilamdaki konuyu ilgilendirip ilgilendirmediği hususları, mevcut veriler ışığında tespit edilememektedir. Dolayısıyla, kamu zararının ortadan kalkıp kalkmadığını şu aşamada söylemek de mümkün olmayıp; yeniden bir inceleme-değerlendirme gerektirmektedir. Şayet, (asıl) ilamdaki konuyu ilgilendirmesi durumunda dahi; hükümden sonra muhasebe kaydı yapılan bu kesinti (tahsilat), yalnızca, (asıl) ilam hükmünün infazı mahiyetinde olacaktır.

Her şeyden öte, işbu karar düzeltilmesine konu Temyiz Kurulu İlamında; sorumlunun (sorumluların) temyiz başvurusunda (başvurularında) sadece sorumluluk yönünden itirazda bulunması (bulunmaları) hasebiyle olayın sadece sorumluluk boyutu görüşülmüş ve "SORUMLULUK İTİRAZININ REDDİNE" karar verilmiştir.

Bu bağlamda, sorumlu(lar)ca sorumluluk anlamında yeni bir husus getirilmediğinden ve sorumlulukla ilgili iddia ve itirazların tamamının Temyiz Kurulu Kararında karşılandığı ve Kararın Kanuna aykırı bir yönünün bulunmadığı anlaşıldığından; söz konusu 01.02.2017 tarih ve 42690 tutanak (26820 ilam)

sayılı Temyiz Kurulu İlamının (195 sayılı İlamın 6. maddesi ile verilen ... TL'lik tazmin hükmü hakkındaki sorumluluk itirazlarını reddeden) 1. maddesinde KARAR DÜZELTİLMESİNE MAHAL OLMADIĞINA ve ancak, aynı tazmin hükmünde Gerçekleştirme Görevlisi sıfatı ile iştiraki bulunan ...'ın itiraz başvurusu üzerine düzenlenen 39394 sayılı dosya 14.02.2018 tarih ve 44086 tutanak sayılı Temyiz Kurulu İlamı ile; karar düzeltilmesine ilişkin bu başvurusunda (başvurularında), dilekçe ekinde yeni belge olarak sunulan ve kamu zararının tahsil edildiğini gösterdiği iddia edilen ödeme emri belgesi ve kesin hakedişin incelenmesi belge ibrazı niteliğinde olup, yargılamanın iadesini gerektirebileceğinden; bu incelemenin ifasını teminen Dairesine gönderildiğinden; bir diğer sorumluyu (Harcama Yetkilisi sıfatıyla karar düzeltilmesi talep eden Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanı ...'yı) ilgilendiren ve aynı mahiyette olan 39560 sayılı işbu dosyanın da sözü edilen (39394 sayılı) dosya ile BİRLEŞTİRİLEREK gereği yapılmak üzere hükmü veren DAİREYE GÖNDERİLMESİNE, oy birliğiyle,

Karar verildiği 14.02.2018 tarih ve 44087 sayılı tutanakta yazılı olmakla işbu ilam tanzim kılındı.